

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Suumma [!] de laudibus christifere virginis Marie

Albertus <Magnus, Heiliger>

Colonie, 1502

VD16 A 1357

De modestia

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69610](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69610)

De fide

Fides de
Delectatio in
tenditur.

¶ Undecimo de fide. Dicitur autem fides secundum glo. Inuisibiliū certitudo. Intenditur autem delectatio ex certitudine tribus modis. Primus est per scibiliū pluralitatē ut si est delectatio in sciendo. quanto plura sciuntur tanto maior est delectatio. scilicet beatissima regina plus alijs omnibus sciuit. igitur plus omnibus hunc modum delectationis habuit. Secundus modus est per nobilitatē et melioritatē scitorum ut si est delectatio in sciendo talia. maior delectatio erit in sciendo nobiliora et meliora. scilicet beatissima regina sciuit inproportionabiliter nobiliora et meliora ad sciendum alijs scilicet deū et trinitatē et suā beatitudinē propriā. igitur eius delectatio quā habuit in sciendo omnium aliorum delectationibus fuit inproportionabilis. nihil enim delectabilius est scire aīe quā scire deū. et se ab ipso scire nunquam sepandā. Tertius modus est per modum sciendi perfectiorē ut si delectat aliquid scitū taliter scitū plus delectat quod scit perfectius. scilicet beatissima regina inproportionabiliter plus sciuit perfectū. igitur inproportionabiliter perfectiorē habuit delectationem in sciendo. ¶ Item iudicia pcedit visionē. visio certitudinē certitudo delectationem scilicet beatissima regina habuit inproportionabilem iudiciā. igitur visionē. igitur certitudinē. igitur delectationem. Sic igitur per quālibet beatissima regina et plura sciuit et delectabiliora ad sciendum et perfectiori modo sciendi omnibus alijs. et sic certitudinē inuisibiliū habuit excellentius omnibus alijs. igitur fructū fidei in summo habuit

¶ De modestia

¶ Undecimo de modestia. quod ut dicitur glo. consistit in dictis et in factis et in sermone. scilicet hoc fuit in summo in beatissima regina ut probatum est superius. igitur debebat ei resectio in summo. probatur. Sicut enim se habet ad cibum ad cibum. ita delectatio ad delectationem. ¶ Item sicut se habet fortis ad virtutē. ita actio ad actionem et modus actionis ad modum. scilicet beatissima regina fortiter habuit in summo. igitur et actionem et modum. scilicet penes modificationem consistit modestia. igitur eā habuit in summo. igitur et fructum modestie. ¶ Item in fortibus politicis virtus est medietas duorum extremorum. vnde et in his modis consistit circa medium eleuare. in fortibus autem theologice tanto magis est virtutis esse quanto maior est eleuatio et extensio ad consequendum finis. vnde modus ibi attendit secundum maiorem eleuationem fortis. fides enim tanto magis est virtus quanto magis eleuat potentiam ad credendum. Et similiter in amore modus est per modum in statu vie eleuare potentiam ad perfectissimum actum quod potest esse in statu vie. huiusmodi autem eleuatio fuit tantum in beatissima regina. igitur ipsa habuit modum tantum in summo. igitur ipsa habuit modestiam tantum in summo. ¶ Item rationabile obsequium vel est. Glo. ne quod minus vel nimis. hoc autem solum uenit beate regine pacem. igitur beatissima regina sola habuit fructum modestie in summo. ¶ Item in alijs viatoribus modestia est cohibitio et restrictio appetituum inordinatorum et concupiscentiarum surgentium. et fructus modestie est resectio vel delectatio de

De continentia Fo. lix.

hmoi cohibitione vel restrictione motu inordinatoru. unde e qsi delectatio pugnatu post victoria. z sic est delectatio p modu penitentie. Modestia aute beatissime hginis no est de restrictione appetitu inordinatoru qui in ea esse no possunt. sed e subiectio carnis pfecta et sensualitatis ad spm fin tale z tam plenu rationis dominiu. q no est possibile irascibile vel concupiscibile vel etia rationalent excedere suu modu. z fructus modestie in ipsa no est sup cohibicio/ nevel restrictione motu inordinatoru qui in ea no sunt. sed in ea e delectatio sup eo q hmoi motus ei no insunt nec inesse possunt. Et sic sua refectio e p modu innocentie. refectio aute alioru fuit p modu penitentie. sed statu penitentie excellit iproporzionabiliter stat innocentie in dignitate. igit refectio per modu innocentie refectioem p modu penitentie. quia pena potest deni culpa phennis erit. Sic igit patet q beatissima hgo fructu modestie iproporzionabiliter excellentius omni viatore habuit. ¶ De continetia.

¶ Decio tercio decotineta q vt di. glo. e a licitis abstinere. z intelligit de licitis z placitis. qz Est stus placitis abstinuit se bonis. z intelligit hoc de placitis fm sensum. Quia no e stus abstinuisse ab bonis placitis fm intellectu. illa em sunt simpliciter bona z fm virtute appetenda. a bonis aute delectabilibus fm sensum abstinendu e Summe vero delectabile fm sensu e act generationis. igit ab hoc abstinere e maximu stutis. hoc autem est tribus modis fm abstinetia pfecta. vel pfectiore. vel fm pfectissima. pfectaz in conjugatis. pfectiorem in viduis. perfectissima aute vt in virginibus. z ibi pfectior fm q virginitas pfectior. igit simpliciter in summo vbi est virginitas i summo. sed hec in beatissima virgine fuit i summo. igit habuit fructu continetie in summo. ¶ Itē virtus est circa arduu z difficile. sed continetia fm abstinetiam actus generationis maxime est ardua z difficilis nature corruptibili precipue circa partes que e corrupta z infecta. igit vbi e illa abstinetia in summo ibi erit continetia in summo. hec aute fuit in beata virgine. igit ipsa habuit continetia in summo. ¶ Itē licitu est quod nulla lege phibetur. sed beatissime virgini no est lex imposita. Iustis em no e lex posita vñ ad Sal. enumerat fructib sub iugit. aduersus hmoi no e lex. igitur ei omnia licebat. omnibus aut alijs erat lex posita. q omnia erant ei improporzionabiliter magis licita igit iproporzionabiliter alijs continetie ei fructus erat maior. ¶ Itē augmentat stute cotinete abstinere a rebus no tm licitis z placitis. sed ab aliqbus etia debitis. erit igit stus cotinete pfecta abstinere a licitis placitis z debitis. igit a magis debitis abstinere erit maior virtus. Sed beata virgo improporzionabiliter abstinuit ab honoribus z rebus sibi debitis plus

Rō prima

Abstinētia fit
tribus modis.

De fide

Fides de
Delectatio in
tenditur.

¶ Undecimo de fide. Dicitur autem fides secundum glo. Inuisibiliū certitudo. Intenditur autem delectatio ex certitudine tribus modis. Primus est per scibiliū pluralitatē ut si est delectatio in sciendo. Quāto plura sciuntur tanto maior est delectatio. Sed beatissima regina plus alijs omnibus sciuit. igitur plus omnibus hunc modum delectationis habuit. Secundus modus est per nobilitatē et melioritatē scitorum ut si est delectatio in sciendo talia. maior delectatio erit in sciendo nobilioza et melioza. Sed beatissima regina sciuit inproportionabiliter nobilioza et melioza ad sciendū alijs scilicet deū et trinitatē et suā beatitudinē propriā. igitur eius delectatio quā habuit in sciendo omnium aliorum delectationibus fuit inproportionabilis. nihil enim delectabilius est scire aīe quā scire deū. et se ab ipso scire nunquam sepandā. Tercius modus est per modum sciendi perfectiorē ut si delectat aliquid scitū taliter scitū plus delectat quod scit perfectius. Sed beatissima regina inproportionabiliter plus sciuit perfectū. igitur inproportionabiliter perfectiorē habuit delectationē in sciendo. ¶ Itē iudicia pcedit visionē. visio certitudinē certitudo delectationē. Sed beatissima regina habuit inproportionabilem iudiciā. igitur visionē. igitur certitudinē. igitur delectationē. Sic igitur per quālibet beatissima regina et plura sciuit et delectabilioza ad sciendū et perfectiori modo sciendi omnibus alijs. et sic certitudinē inuisibiliū habuit excellentius omnibus alijs. Igitur fructū fidei in summo habuit

¶ De modestia

¶ Undecimo de modestia. quod ut dicitur glo. consistit in dictis et in factis et in sermone. Sed hoc fuit in summo in beatissima regina ut probatum est superius. igitur debebat ei resectio in summo. probatur. Sicut enim se habet ad cibum. ita delectatio ad delectationem. ¶ Itē sicut se habet fortis ad virtutē. ita actio ad actionē et modus actionis ad modum. Sed beatissima regina fortiter habuit in summo. igitur et actionē et modum. Sed penes modificationē consistit modestia. igitur eā habuit in summo. igitur et fructū modestie. ¶ Itē in fortibus politicis virtus est medietas duorum extremorum. vnde et in his modis consistit circa mediū eleuare. in fortibus autem theologice tanto magis est virtutis esse quanto maior est eleuatio et extensio ad consequendum finis. vnde modus ibi attendit secundum maiorem eleuationem fortis. fides enim tanto magis est virtus quanto magis eleuat potentiam ad credendum. Et similiter in amore modus est per modum in statu vie eleuare potentiam ad perfectissimū actū quod potest esse in statu vie. huiusmodi autem eleuatio fuit tantum in beatissima regina. igitur ipsa habuit modum tantum in summo. igitur ipsa habuit modestiam tantum in summo. ¶ Itē rationabile obsequium est vestitum. Glo. ne quod minus vel nimis. hoc autem solum uenit beate regine pacem. igitur beatissima regina sola habuit fructū modestie in summo. ¶ Itē in alijs viatoribus modestia est cohibitio et restrictio appetituum inordinatorum et concupiscentiarum surgentium. et fructus modestie est resectio vel delectatio de

De continentia Fo. lix.

hmoi cohibitione vel restrictione motuū inordinatorū. vnde ē q̄si delectatio puguatorū post victoriā. z sic est delectatio p modū penitentie. Modestia autē beatissime hginis nō est de restrictione appetitū inordinatorū qui in ea esse nō possunt. sed ē subiectio carnis pfecta et sensualitatis ad spm̄ fin tale z tam plenū rationis dominiū. q̄ nō est possibile irascibile vel cōcupiscibile vel etiā rationalent excedere suū modū. z fructus modestie in ipsa nō est sup cohibitiōne vel restrictione motuū inordinatorū qui in ea nō sunt. sed in ea ē delectatio sup eo q̄ hmoi motus ei nō insunt nec inesse possunt. Et sic sua refectio ē p modū innocentie. refectio autē aliorū fuit p modū penitentie. sed statū penitentie excellit iproporcionabiliter statū innocentie in dignitate. igit refectō per modū innocentie refectōem p modū penitentie. quia pena potest deni culpa p̄hennis erit. Sic igit patet q̄ beatissima hgo fructū modestie iproporcionabiliter excellentius omni viatore habuit. ¶ De continētia.

De decotercio decotinētia q̄ vt di. glo. ē a licitis abstinere. z intelligit de licitis z placitis. qz Est stus placitis abstinuit se bonis. z intelligit hoc de placitis fm̄ sensum. Quia nō ē stus abstinuisse ā bonis placitis fm̄ intellectū. illa em̄ sunt simpliciter bona z fm̄ virtutē appetenda. a bonis autē delectabilibus fm̄ sensum abstinendū ē. Summe vero delectabile fm̄ sensuz ē act⁹ generationis. igit ab hoc abstinere ē maximū stutis. hoc autem est tribus modis fm̄ abstinētiā pfectā. vel pfectiorē. vel fm̄ pfectissimā. pfectaz in cōiugatis. pfectiorē in viduis. pfectissimā autē vt in virginibus. z ibi pfectior fm̄ q̄ virginitas pfectior. igit simpliciter in summo vbi est virginitas i summo. sed hec in beatissima virgine fuit i summo. igit habuit fructū continētie in summo. ¶ Itē virtus est circa arduū z difficile. sed continētia fm̄ abstinētiā actus generationis maxime est ardua z difficilis nature corruptibili precipue circa partes que ē corrupta z infecta. igit vbi ē illa abstinētia in summo ibi erit continētia in summo. hec autē fuit in beata virgine. igit ipsa habuit continētiā in summo. ¶ Itē licitū est quod nulla lege phibetur. sed beatissime virgini nō est lex imposita. Iustis em̄ nō ē lex posita vñ ad Sal. enumerat⁹ fructib⁹ subiūgit. aduersus hmoi nō ē lex. igitur ei om̄ia licebāt. om̄ibus aut alijs erat lex posita. q̄ omnia erāt ei iproporcionabiliter magis licita igit iproporcionabiliter alijs cōtinētie ei⁹ fructus erat maior. ¶ Itē augmentat stutē cōtinētie abstinere a rebus nō tm̄ licitis z placitis. sed ab aliq̄bus etiā debitis. erit igit stus cōtinētie pfecta abstinere a licitis placitis z debitis. igit a magis debitis abstinere erit maior virtus. Sed beata virgo iproporcionabiliter abstinuit ab honoribus z rebus sibi debitis plus

Rō prima

Abstinētia fit trib⁹ modis.